

LBPRIS

Redactare: Irina-Roxana Georgescu
Tehnoredactare: Mihail Vlad
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Laurențiu Midvichi

We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MANASIA, ȘTEFAN

Platanii din Samothraki / Ștefan Manasia. – Pitești: Paralela 45, 2022

ISBN 978-973-47-3795-6

021.155.1

Ștefan Manasia

Platanii din Samothraki

Copyright © Editura Paralela 45, 2022

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,
iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparelela45.ro

Editura Paralela 45

CUPRINS

Vacanțele de altădată	7
În capitală	16
La drum	40
Insula	62
Nino scrie în caietul legat în piele vișinie un poem	98
Tom scrie în caietul cafeniu	102
Alexa scrie în carnețelul în formă de inimioară	107

VACANȚELE DE ALTĂDATĂ

* * *

Tataia își frecționează brațele cu nisip. În albie se formează nisip grosier, un fel de pietriș mărunțit. Nu zgârie și elimină mizeria mai eficient decât orice piatră ponce, spune tataia. Plonjează, plutește, se învârte ca un castor bătrân în bazinul format la rădăcinile de arin.

Hai vino încoace și înoată și tu

Dar eu... (mă uit după pietre pe mal)

A, încă nu știi? Să îți spun cum se-nvăța pe vremea mea. Uite, nepurcelule, mergi pe apă în sus, până la buturuga aia (*o văd, neagră și umedă și amenințătoare*). Urci pe ea și îți dai drumul, cu gura închisă. Te ții cu mâna de nas, uite-așa. He-he-he-he. E simplu, ce credeai, domnule, că-i complicat? Maa-ree brânză!

Și nu mă înec?

Nu

Sigur?

Nu. Nici dac-ai vrea, n-ai putea!

(Fericit, plin de endorfine) Păi de ce, tataie?

Pentru că apa curge repede de la buturuga aia încoa, vezi cum saltă? Dacă era un lac adânc, nu ți-aș fi spus să sari. Aș fi intrat întâi eu. Ți-aș fi arătat cum să miști brațele, cum să dai din picioare. Dar, ascultă la mine, nepurcele, așa o să te lauzi că ai învățat tu singur să înoți. Ce, crezi că primul om din lume care a învățat să înoate, care a descoperit tehnica asta, a avut profesor de natație? Ba bine că nu, he-he-he!

Am lungit mersul pe sub arini, poticnit în bolovanii ce acoperă fundul apei, la mal. Am ieșit pe mica plajă sfârșită brusc în rădăcinile de *ainine* adunate sub butură. Pietre modelate fabulos, polizate de un superbijutier, altele sparte ca niște fragmente de meteoriți. Petice de pietriș, chingi de nisip. M-am cățărat pe lemnul ca o platformă. Pulsam de adrenalină. Am tras aer în piept. Nu mai știu dacă am închis ochii sau nu, dar m-am prins cu degetul mare și arătătorul mâinii drepte de nas. Și cu piciorul drept împins înainte, cum vedeam la *Teleenciclopedia* scafandrii autonomi, am sărit. Apa m-a împins imediat, ca pe o vidră, la suprafață.

Îmi venea să țip victorios, dar până la tataia am plutit numai consumat de o fericire unică și tăcută.

Hai, încă o dată!

(Tălpile mele recunosc profunzimile și protuberanțele albiei,)

Fugi și mai sari o dată!

(alerg până la platforma organică de pe care plonjez)

Hai, dă din brațe mai puternic, mai larg!

(tot mai artistic, cum văzusem în seriale, în filme.)

Mai ai timp pentru încă o tură!

(Toată viața mi se va întâmpla asta, plăcerile noi devin adicții imposibil de controlat.)

Așa!

(În curând am să mă rostogolesc prin aer în săritură și o să-i învăț pe alți puști că-i lipsit de pericol.)

Bravo, nepurcele, ai descoperit înotul! Vezi, nu suntem atât de departe pe cât credem noi de oamenii din epoca de piatră, îmi spune tataia nazal, când mergem amândoi la fântână, pe întuneric (nu vede noaptea aproape nimic, nu știu cum se cheamă asta). Aducem apă rece pentru cină.

Noaptea am visat că plutesc pe canale. Brațele râului sunt mari și puternice. În ape trăiesc delfini de apă dulce și vidre, submarinul căpitanului Nemo andochează pe sub sălcii, dar asta nu mă miră deloc. Văd hublourile portocalii, colorate

de lumina electrică tremurată și asta mă înspăimântă. Dar știu acum să înot și, la o adică, pot folosi curenții rapizi ca să nu fiu prins.

* * *

Nu pleci nicăieri dacă nu mănânci. Lasă-i, mamă, lasă-i, că ei sunt băieți mari, lasă-i, soarele maichii. Bunica și străbunica = mamaia și maica. Termin de mâncat și numai așa mă lasă în pace. Alerg de obicei doar în slip și maiou, atent să nu mă împiedic în șlapii din plastic. Case, grădini pierdute într-o splendoare sălbatică trec pe lângă mine accelerat. Ating lunca modelată de râu în timpul marilor inundații sau dacă plouă masiv, în chip supranatural. Sunt convins că Râul Doamnei i-o zeitate prost camuflată și-i lasă pe oamenii de pe vale să trăiască în pace doar printr-un enigmatic favor. Bunicul = tataia a sădit în mine sămânța unui anarhist panteist. Alerg în după-amiezile astea și-mi dau filme, că aș fi un maratonist etiopian. Casele dispar șterse cu mâna de un școlar nepriceput, grădinile lucesc și mă îmbie totul: foșnete, adieri, ciripit, bâzâit, glasuri care – nu departe – urcă și coboară amețitor. *Sunt acolo*, îmi spun și-ncetinesc sprintul. Se oprește și furia împotriva mamaiei. Îmi scot maioul și-l pun pe umăr sau îl leg sub bărbie. Avansez doar în slip și în șlapi prin râul îmblânzit de secetă. Bolovani au blăniță de alge. Fuioare de alge prinse

de câte un bolovan, scalpurile ultimilor mohicani, mă gândesc. În golfulețe, deasupra lor, apa e ruginie. Calc pe ei atent ca o pisică. Trebuie să fiu totdeauna atent – nisiparnițele au plăcerea sadică să-și înfigă mustățile în tălpile mele. Să mă surprindă și să mă răstoarne în râu. Curios, nu-mi e însă nicio dată teamă să le prind cu mâna sub pietre, mrețe și nisiparnițe (în graiul locului li se spune *scârcei*).

Seceta îmblânzea râul, râul mă îmblânzea pe mine, trăiam o după-amiază nesfârșită. Prindeam pești ca să îi eliberez, priveam în ochiuri stătute miriadele de viermi tubulari, *Tubifex*. Încercam să observ pescărașul albastru care juca, de fiecare dată, de-a v-ați ascunselea cu mine, deghizându-și doar el știe cum penajul ocru-roșu, albastru-turcoaz, urmărindu-mă cu ochisorii lui foarte vii de pe crengi. Pentru că, pentru mine și tataia, regele arinilor e el. Adevăratul rege al arinilor. Impulsul mă proiectase din casa de pe deal până pe râu, ca un fascicul laser. Impulsul ăsta se estompează, lopătez în șlapi prin locurile adânci, urc prin albia sculptată ca un peisaj preistoric, așteptându-mă, la tot pasul, să răsară – pe malurile bolovănoase, pe limbile de nisip – fie un topor de piatră, fie un corn de mamut. O Venus din calcar, obeză. Sunt în stare să studiez prundișul ore în șir. Practic, ratez baia și întâmplările nemaipomenite ale celorlalți, dar am o speranță cât puiul de hamster că o să descopăr, în cele din urmă, un vârful de

silex, un artefact primitiv, expus cândva cu o etichetă purtând numele descoperitorului la muzeul județean din Pitești. În sfârșit, ies din apă și urmez, în amonte, poteca tăiată în rugii de mure. Plauri de trifoi, brusturi și urzici. Știu că năpârcile nu sunt șerpi, nu mă tem. Știu că nici gușterii, dinozaurii miniaturizați, nu au venin. Vocile se aud stereo, sunetul de fond al râului e de bas înfundat. Picioarele înotătorilor bat apa, băieții din ultimele clase de gimnaziu prăvălesc, de pe maluri, bolovan după bolovan, când unul din ei înoată submers. Citesc *Douăzeci de mii de leghe sub mări*. La televizor, pentru mine și ceilalți băieți, contează un singur serial, *Omul din Atlantis*. Dacă te prefaci convingător sau dacă ești tare de urechi, ei nu mai bat din pietre sub apă, nu mai aruncă bolovan după bolovan. Dacă înoți impasibil, dacă menții ritmul, renunță scârbiți. Tu aluneci ca un delfin în apă și treci printre picioarele ei depărtate în A și prin muzica micilor curenți subacvatici. Ești cel mai fericit s-o auzi chițăind: Ai reușiiiit, ai reușiiiit, ai reușit! Ziua strânge și mai multă lumină în ea.

Și-s toți acolo – miroase a icre și flori de câmp. Copiii din sat scăpați de la muncă, micii orașeni în vacanță experimentează inconștient fericirea pe care alții, rămași în jungla de ciment și asfalt, mai timid sau mai brutal, le-o invidiază. Domnul Albert scoate aparatul argintiu și îi aranjează pentru poze: pe două rânduri, ca o echipă de fotbal. Mai întâi pe

mal, pe urmă în apă, strânși ca un banc de foci și împrôșcând cu stropi mari, lavă de sticlă, în ochiul aparatului, negru. Îmi las șlapii, unul lângă altul în iarbă, arunc peste ei maioul, sar în apa mirosind a șampon și săpun de rufe, domnul Albert îmi zâmbește abia sesizabil, e de fapt un rictus. Filmul i s-a terminat sau mai păstrează poziții pentru excursiile pe luncă și pe deal. Îl doare în șpiț că eu de-aia mâncasem pe fugă, de-aia alergasem ca tătarii și goții și vizigoții mânuind o sabie imaginară până aici, ca să fiu și eu în poza de grup, cu băieții ăștia musculoși ca niște atlanți de grădină, cu fetele ca niște sirene supraponderale, purtând parcă – unele – costume de baie furate de la mămică.

Apa e caldă și limpede, dar infestată de oameni. Soarele luminează puternic, o să fac din nou insolăție. Și sigur că peștilor mari, clenilor ascunși în răgălii, nu le convin săriturile și țipetele și bolovanii rostogoliți și călcâiele înfipte în mълul care transformă apa în cacao cu lapte, ca Amazonul când se topesc zăpezile din Anzi. Sau, cum spune tataia, ca Amazonul, când începe *pororoca*. Adică un megaprăpăd. Și, dacă rămân să înot în bazinul unde peștiișorii umani se freacă unul de altul, e numai pentru că sper să-i văd apărând dinspre mal părul de cositor. Miriadele de sărnuțițe, șerpișorii amuzanți incendiați în soarele ăsta. Și, printre picioarele ei care mă emoționează până la lacrimi, aș putea trece înot din

nou și din nou. Ascultând-o cum râde (de sub clopotul apei). Iar, dacă apa ar fi limpede, aș studia beat de atâta straniețate, aș cerceta – până mi-aș fixa pentru eternitate pe cortex – ligamentele ei minunate, ligamentele din spatele genunchilor.

Nu mă observă nimeni și asta e bine. Nimeni nu știe cât sufăr pentru că am ratat poza. Ca să nu-mi dea lacrimile de nervi, urc pe apă spre următorul loc bun de baie, îngust și mai puțin adânc. Aici e umbră de arin, aici e paradisul țăntarilor. Îmi frec tălpile cu nisip grosier, doar știu de la tataia că elimină mizeria mai bine ca orice piatră ponce. Îmi frecionez pulpele, coapsele, umerii, brațele. Curățat de păcate, înot în apa ce se limpezește treptat. Admir mizeria tulbure depărtându-se de mine, dizolvându-se în apa unde se aruncă băieții și fetele pe care nu-i mai fotografiază nimeni acum. Căinește, bras, fluture, mă închipui la olimpiadă. Peste mine trece pescărașul ca o vedenie. Inima-mi bubuie. Urc prin apa cu bolovani. Ies într-un luminiș unde malurile se arată abrupte, din nisip întărit și uscat, ca zidurile unei fortificații preistorice. Rup o nuia de răchită și retez tufele de urzici, brusturii care mi se par insolenți. Uneori închid ochii un minut și, când îi deschid, dacă în lunca asta ispitoare nu văd nicio *intervenție*, e ca și cum aș fi un băiat de-acum o mie sau zece mii, sau o sută de mii de ani, închizând ochii pentru un minut și deschizându-i din nou. În

malurile galbene sunt săpate tuneluri, pescărașul nostru s-ar putea să cuibărească aici. O să vin cu tataia să-i arăt și lui, îmi promit. Oricum, mă încântase la culme ziua în care mi-l arătase, pentru prima oară (cam pe-atunci mă învățase și să înot). Mi-a explicat că unii săteni trăiesc o viață întregă fără să vadă minunea, neatenți, ori considerând-o o vedenie, o libelulă, un fir de nisip între retină și pleopă, un deochi.

Am rămas să înot sperând c-am să-i văd părul excepțional. Uneori mi se pare că are culoarea vișinei coapte. Alteori mi-l imaginez mov. Sau, mai aproape de *realitate*, bătând în portocaliu. E o specie extraterestră. *Nu pot să-mi închipui cum arată părinții ei!* Oare asta înseamnă că sunt îndrăgostit? Sunt îndrăgostit, firește, dar nu mă gândesc la asta. Gândul e acolo, ascuns în mine, ca un bănuț aruncat în fântână. Și asta mă topește de fericire.

ÎN CAPITALĂ

* * *

Noaptea, bărbatul nu se odihniise aproape deloc. Iată-mă suferind de *reisefieber*, cum ar spune germanii, își spune bărbatul, ori poate că berile Duvel mi-au venit de hac. După-amiaza din urmă fumase cam mult, el care nu fuma niciodată decât în vizită sau la ieșirile din ce în ce mai rare cu prietenii la un local. Lichidase suficiente țigări cât să tragă cel puțin un fum pentru fiecare gură de bere tare și aromată. Așa îi plăcea. Ca un țesător de aer și lichid, împletea fumul cu alcoolul acidulat, și pe amândouă cu narațiunea lui personală, pe care o amplifică și dereglă de câte ori simțea nevoia să iasă – asta le spune și celorlalți, când își dă seama că A) devine prea guraliv sau B) e închis ermetic în sine – *un pic în decor*. Rememora și, rememorând,

își povestea. Până îl năpădeau gândurile și reziduurile unor amintiri dezordonate – ca puii de păianjen o albină imobilizată în plasă. Adormise, totuși, spre dimineață. Avusese un vis și recunoscuse *pattern*-ul, emisia radioactivă a unui trecut pe care îl traversase (susține el) fără mari traume. Despre asta i-ar fi plăcut să povestească aproape oricui, când fetița intrase în salonul unde îl cazaseră.

Cu mâinile ei mici și comice ține la piept un carnet în formă de căpșună. Sau de inimă. Carnetul are coperte din material catifelat.

Bună dimineața, fetiță, ce scrii acolo?

Bună dimineața, Nino, mă joc cu el, n-am chef să scriu
De ce?

Păi nu știi ce să scriu. Zi-mi tu ce să scriu

Eeeeei, poți inventa atâtea povești, ca atunci când erai miiicăăă și te jucai cu personajele Disney, șiiii, practic, inventai noi desene animate... Poți să-ți povestești visele. Ce-ai visat azi-noapte? Spune-mi, îți amintești?

Ea se întinde și pijamalele cu elastan îi dezvălesc abdomenul rotund.

A, io n-am visat nimiiiiic

Vrei să-ți spun ce-am visat eu?

Îhiiiiim